

Brussel, 03 december 2020

• Samenvatting •

Stijging van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in het 3^e trimester van 2020

Stijging van de tijdelijke werkloosheid omwille van het coronavirus COVID-19

Stijging van het aantal werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen¹

Voor de eerste keer in een derde trimester sinds 2013 stijgt het aantal werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ): gemiddeld waren er 346.784 in het 3^e trimester van 2020. De stijging ten opzichte van het 3^e trimester van 2019 bedraagt 5,3% (+17.320 eenheden).

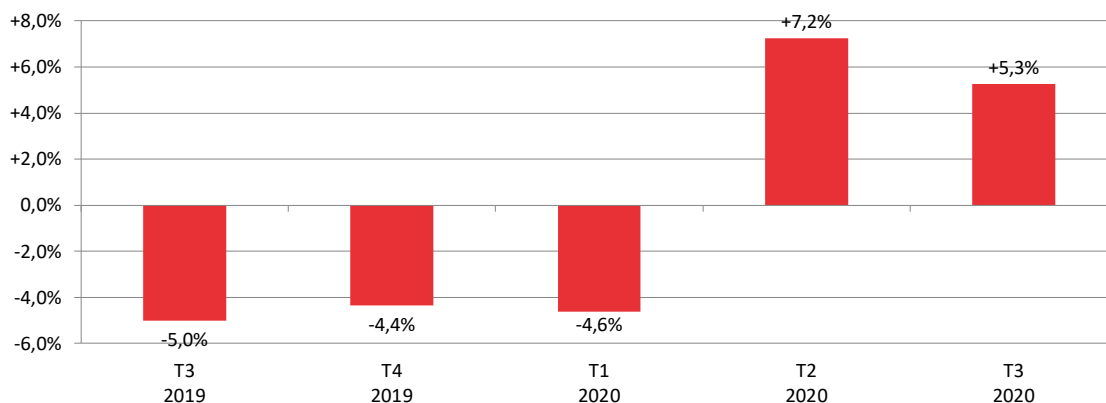
Voor de interpretatie van de statistieken is het van belang om een aantal reglementaire wijzigingen in gedachten te houden, met name:

- De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen:
De cijfers verloren in T1 2020 879 werklozen het recht op inschakelingsuitkeringen. Een aantal onder hen is echter uitgestroomd uit de werkloosheid omwille van andere redenen, zoals bv. een werkhervatting. Naar aanleiding van de maatregelen in verband met het Coronavirus werd besloten de duur van de inschakelingsuitkeringen, die normaal gesproken beperkt is tot drie jaar, te verlengen voor de periode april-december 2020
- Het optrekken van de leeftijdsvereiste voor een vrijstelling van IWZ:
Sinds 1 januari 2015 werden de mogelijkheden om die vrijstelling aan te vragen ingeperkt voor de nieuwe intreders van 60 jaar of ouder. In 2017 werd de minimumleeftijd voor het verkrijgen van de vrijstelling opgetrokken van 61 tot 62 jaar, in 2018 van 62 tot 63 jaar, in 2019 van 63 tot 64 jaar en vanaf 2020 kan men niet meer op basis van leeftijd, maar enkel op basis van minstens 44 jaar beroepsverleden de vrijstelling aanvragen. In vergelijking met het 3^e trimester van 2019 is het aantal UVW-WZ van 60 jaar en ouder op die manier gestegen met 4.744 eenheden (+11,1%). In die leeftijdsklasse van 60 jaar en ouder noteren we niettemin, en voor dezelfde reden, een daling van 20.229 eenheden bij de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (zie verder). Het betreft dus geen verhoging van het aantal werklozen in die leeftijdsklasse, maar een verschuiving tussen categorieën.

De hierna volgende vaststellingen dienen dan ook in het licht van deze reglementaire wijzigingen te worden geïnterpreteerd.

¹ Als federale instelling bevoegd voor de werkloosheidsverzekering publiceert de RVA statistieken over de vergoede werklozen. De statistieken gepubliceerd in de brochure 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt' zijn gebaseerd op betalingen van werkloosheidsuitkeringen die uitgevoerd werden in de loop van het trimester.

Grafiek: Variatie van het aantal UVW-WZ op jaarbasis

Tussen het 3^e trimester van 2019 en het 3^e trimester van 2020 noteren we:

- een stijging van het aantal UVW-WZ in elk van de drie gewesten: +7,2% in het Vlaams, +3,4% in het Waals en +5,2% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor T3 2020 noteren we 139.809 UVW-WZ in het Vlaams, 138.787 in het Waals en 68.188 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- een stijging van 5,9% bij de mannelijke en van 4,5% bij de vrouwelijke UVW-WZ;
- een stijging van 5,5% bij UVW-WZ jonger dan 25 jaar, van 6,9% in de leeftijdsklasse van 25-49 jaar en van 11,1% in de leeftijdsklasse van 60 jaar en ouder en een daling van 2,0% in de leeftijdsklasse 50-59 jaar.

Het aantal niet-werkzoekende werklozen daalt verder

Het aantal niet-werkzoekende werklozen blijft afnemen (-36,9%). Ook die daling is grotendeels toe te schrijven aan de hoger genoemde reglementaire wijzigingen m.b.t. de leeftijdsgrens voor het aanvragen van een vrijstelling van IWZ, evenals aan de opeenvolgende beperkingen aangebracht aan het stelsel van de werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) (meer bepaald het optrekken van de leeftijds- en loopbaanvereisten). Verder speelt ook het effect van de uitstroom van de 'babyboom-generatie' naar het pensioen.

Sinds 01/01/2019 kunnen de werklozen met bedrijfstoelage (SWT) eveneens opteren voor het stelsel van vervroegd pensioen vóór 65 jaar (sindsdien hebben 11.284 personen van die mogelijkheid gebruik gemaakt).

Bij de vrijgestelde oudere werklozen bedraagt die daling 71,2%, t.t.z. 6.364 eenheden, waarvan 6.289 werklozen van 60 jaar en ouder. De daling bedraagt 32,1% bij de SWT'ers met vrijstelling van inschrijving als werkzoekende: tussen T3 2019 en T3 2020 is hun aantal gedaald van 45.297 naar 30.771 (-14.527).

Onder invloed van de verschillende hierboven aangehaalde factoren bedraagt de totale vergoede werkloosheid (werkzoekenden en niet-werkzoekenden met inbegrip van de werkloosheid met bedrijfstoelage) in T3 2020 388.753 eenheden, d.i. een daling met 1,1% op jaarbasis. Het coronavirus COVID-19 heeft voor het eerst ook gevolgen op het aantal volledige werklozen, maar de impact is voor T3 2020 nog redelijk beperkt.

De tijdelijke werkloosheid piekt

Het coronavirus COVID-19 heeft onze samenleving hard getroffen, zowel op menselijk als op economisch vlak. In T2 2020 hebben meer dan 1.242.000 werknemers bij meer dan 137.000 werkgevers een betaling ontvangen voor tijdelijke werkloosheid, wat een absolute piek is in de geschiedenis van het stelsel. Sindsdien zijn de cijfers gedaald, maar ze blijven vanuit een historisch perspectief nog altijd hoog. In T3 2020 is het voorlopig aantal werknemers in tijdelijke werkloosheid met meer dan de helft gedaald ten opzichte van het tweede trimester 2020. De uitgaven daalden van 2,5 miljard in T2 2020 tot 561 miljoen EUR in T3 2020.

De situatie in 2020 is zo atypisch dat het weinig zin heeft om gedetailleerde vergelijkingen met het verleden te maken.

Afname van het aantal betalingen in het kader van IGU

Het totale aantal betalingen in het kader van de inkomensgarantie-uitkering (IGU) voor deeltijds werkenden laat een daling van 9,6% op jaarbasis noteren. Deze tendens laat zich verklaren door de combinatie van het effect van enerzijds een aantal reglementaire wijzigingen ingevoerd in 2015 m.b.t. de berekeningswijze en toekenningsvoorwaarden van het IGU.

Daling van het aantal betalingen in het kader van de tewerkstellingsmaatregelen

In T3 2020 bedraagt de daling 22,3% voor de werk- en activeringsmaatregelen en van 7,0% voor de vrijstellingen.

De evoluties in het kader van de tewerkstellingsmaatregelen worden echter beïnvloed door de bevoegdheidsoverdracht naar de gewesten.² In T3 2020 blijft de RVA evenwel verantwoordelijk voor het uitvoeren van de betalingen voor bepaalde overgedragen tewerkstellingsmaatregelen.

Daling van het aantal uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking en tijdskrediet en een stijging van het thematisch verlof

In het 3^e trimester van 2020 stellen we op jaarbasis een stijging vast van 4,8% van het totale aantal uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet of thematisch verlof (ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand en verlof voor palliatieve zorgen).

Het aantal betalingen voor werknemers die hun loopbaan onderbreken in het kader van een tijdskrediet neemt af met 16,6% op jaarbasis.

Evenzo, en dit voor het 13^e trimester op rij, stellen we op jaarbasis een daling vast van het aantal betalingen in het kader van de gewone loopbaanonderbreking. In T3 2020

² De RVA heeft een aparte publicatie voorzien om de specifieke aard, impact en timing van de diverse overdrachten gedetailleerder in kaart te brengen, cf. de Spotlight 'Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen onderhevig aan de Zesde Staatshervorming' – augustus 2017. In maart 2019 werd een update versie gepubliceerd op de RVA-website om de situatie begin 2019 toe te lichten.

bedraagt die daling 14,0%. Deze daling is deels het gevolg van het feit dat de Vlaamse regering deze bevoegdheid sinds 2 september 2016 heeft overgenomen. Daardoor zijn er sindsdien geen nieuwe gevallen van loopbaanonderbreking meer in dat gewest. De betalingen voor thematische verloven laten een stijging noteren van 39,7%. Een deel van deze verhoging is het gevolg van het nieuwe corona-ouderschapsverlof waartoe de regering heeft besloten om ouders in staat te stellen werk en zorg te combineren in de periode van 1 mei tot en met 30 september 2020 als gevolg van de gezondheids crisis. 94.656 verschillende mensen maakten gebruik van dit corona-ouderschapsverlof.

Evolutie van de indicatoren

Het derde trimester van 2020 wordt nog steeds gekenmerkt door ingrijpende maatregelen ter bestrijding van het coronavirus COVID-19. De situatie heeft een sterke sociale en economische impact, wat blijkt uit de verschillende onderzochte economische indicatoren.

Voor de tweede keer stijgt het aantal werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen alsook het totaal aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen. De jongerenwerkloosheid neemt toe, net zoals de werkloosheid van korte duur. In T3 2020 wordt opnieuw een daling van het aantal werkaanbiedingen op jaarbasis vastgesteld, evenals een daling van het aantal gewerkte uren in het uitzendarbeid. De economische impact van de coronacrisis zal zich de komende maanden verderzetten. De komende kwartalen volgen we dit dan ook nauw op.

U kunt de volledige publicatie raadplegen op de [website van de RVA](#).